

Sortering

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Mange opgaver er hurtigere i sorteret information (tænk på ordbøger, telefonbøger, adresselister i telefoner, . . .). Dette gælder både for mennesker og for computere. Sortering er ofte en byggesten i algoritmer for andre problemer.

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Mange opgaver er hurtigere i sorteret information (tænk på ordbøger, telefonbøger, adresselister i telefoner, ...). Dette gælder både for mennesker og for computere. Sortering er ofte en byggesten i algoritmer for andre problemer.

Sortering af information er en fundamental og central opgave.

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Mange opgaver er hurtigere i sorteret information (tænk på ordbøger, telefonbøger, adresselister i telefoner, ...). Dette gælder både for mennesker og for computere. Sortering er ofte en byggesten i algoritmer for andre problemer.

Sortering af information er en fundamental og central opgave.

Mange algoritmer er udviklet: Insertionsort, Selectionsort, Bubblesort, Mergesort, Quicksort, Heapsort, Radixsort, Countingsort, ...

Vi skal møde alle ovenstående i dette kursus.

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Kommentarer:

- ▶ Sorteret orden kan være stigende eller faldende. Vi vil i dette kursus altid bruge stigende (mere præcist: ikke-faldende). Skal man sortere faldende, skal alle sammenligninger bare vendes.

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Kommentarer:

- ▶ Sorteret orden kan være stigende eller faldende. Vi vil i dette kursus altid bruge stigende (mere præcist: ikke-faldende). Skal man sortere faldende, skal alle sammenligninger bare vendes.
- ▶ Man sorterer ofte elementer sammensat af en sorteringsnøgle samt yderligere information. Sorteringsnøglen kan være et tal, eller andet der kan sammenlignes (f.eks. strenge/ord). Vi viser i dette kursus blot elementer som rene tal.

Sortering

Input: n tal

Output: De n tal i sorteret orden

Eksempel:

$$6, 2, 9, 4, 5, 1, 4, 3 \rightarrow 1, 2, 3, 4, 4, 5, 9$$

Kommentarer:

- ▶ Sorteret orden kan være stigende eller faldende. Vi vil i dette kursus altid bruge stigende (mere præcist: ikke-faldende). Skal man sortere faldende, skal alle sammenligninger bare vendes.
- ▶ Man sorterer ofte elementer sammensat af en sorteringsnøgle samt yderligere information. Sorteringsnøglen kan være et tal, eller andet der kan sammenlignes (f.eks. strenge/ord). Vi viser i dette kursus blot elementer som rene tal.
- ▶ Vi vil antage at input ligger i et array. Mange sorteringsalgoritmer vil også kunne implementeres når input er en lønket liste.

Insertionsort

Bruges af mange når man sorterer en hånd i kort:

Insertionsort

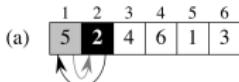
Bruges af mange når man sorterer en hånd i kort:

Samme idé udført på tal i et array:

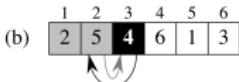
(a)

1	2	3	4	5	6
5	2	4	6	1	3

(b)

1	2	3	4	5	6
2	5	4	6	1	3

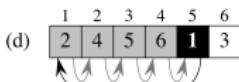
(c)

1	2	3	4	5	6
2	4	5	6	1	3

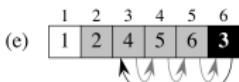
(d)

1	2	3	4	5	6
2	4	5	6	1	3

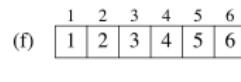
(e)

1	2	3	4	5	6
1	2	4	5	6	3

(f)

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

Insertionsort

Bruges af mange når man sorterer en hånd i kort:

Samme idé udført på tal i et array:

(a)

1	2	3	4	5	6
5	2	4	6	1	3

(b)

1	2	3	4	5	6
2	5	4	6	1	3

(c)

1	2	3	4	5	6
2	4	5	6	1	3

(d)

1	2	3	4	5	6
2	4	5	6	1	3

(e)

1	2	3	4	5	6
1	2	4	5	6	3

(f)

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

Argument for korrekthed: Del af array til venstre for sorte felt er altid sorteret. Denne del udvides med een hele tiden ($\Rightarrow$ algoritmen stopper, med alle elementer sorteret).

Insertionsort

Som pseudo-kode:

```
INSERTION-SORT( $A, n$ )
```

```
for  $j = 2$  to  $n$ 
```

```
    key =  $A[j]$ 
```

```
// Insert  $A[j]$  into the sorted sequence  $A[1 \dots j - 1]$ .
```

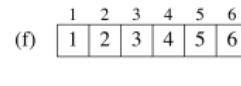
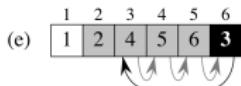
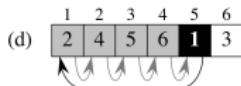
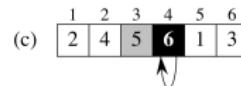
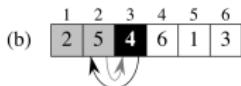
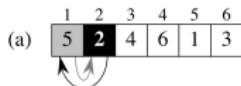
```
     $i = j - 1$ 
```

```
    while  $i > 0$  and  $A[i] > key$ 
```

```
         $A[i + 1] = A[i]$ 
```

```
         $i = i - 1$ 
```

```
     $A[i + 1] = key$ 
```


Køretid for Insertionsort

Analyse:

INSERTION-SORT(A, n)	$cost$	$times$
for $j = 2$ to n	c_1	n
$key = A[j]$	c_2	$n - 1$
// Insert $A[j]$ into the sorted sequence $A[1 \dots j - 1]$.	0	$n - 1$
$i = j - 1$	c_4	$n - 1$
while $i > 0$ and $A[i] > key$	c_5	$\sum_{j=2}^n t_j$
$A[i + 1] = A[i]$	c_6	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$i = i - 1$	c_7	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$A[i + 1] = key$	c_8	$n - 1$

Her er t_j hvor mange gange testen i den indre **while**-løkke udføres (dvs. $t_j - 1$ er hvor mange gange løkken kører, hvilket er hvor mange elementer det j 'te element skal forbi under indsættelsen).

Køretid for Insertionsort

Analyse:

INSERTION-SORT(A, n)	$cost$	$times$
for $j = 2$ to n	c_1	n
$key = A[j]$	c_2	$n - 1$
// Insert $A[j]$ into the sorted sequence $A[1 \dots j - 1]$.	0	$n - 1$
$i = j - 1$	c_4	$n - 1$
while $i > 0$ and $A[i] > key$	c_5	$\sum_{j=2}^n t_j$
$A[i + 1] = A[i]$	c_6	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$i = i - 1$	c_7	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$A[i + 1] = key$	c_8	$n - 1$

Her er t_j hvor mange gange testen i den indre **while**-løkke udføres (dvs. $t_j - 1$ er hvor mange gange løkken kører, hvilket er hvor mange elementer det j 'te element skal forbi under indsættelsen).

Best case: $t_j = 1$ for alle j . Samlet tid $\leq c \cdot n$.

Køretid for Insertionsort

Analyse:

INSERTION-SORT(A, n)	<i>cost</i>	<i>times</i>
for $j = 2$ to n	c_1	n
$key = A[j]$	c_2	$n - 1$
// Insert $A[j]$ into the sorted sequence $A[1 \dots j - 1]$.	0	$n - 1$
$i = j - 1$	c_4	$n - 1$
while $i > 0$ and $A[i] > key$	c_5	$\sum_{j=2}^n t_j$
$A[i + 1] = A[i]$	c_6	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$i = i - 1$	c_7	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
$A[i + 1] = key$	c_8	$n - 1$

Her er t_j hvor mange gange testen i den indre **while**-løkke udføres (dvs. $t_j - 1$ er hvor mange gange løkken kører, hvilket er hvor mange elementer det j 'te element skal forbi under indsættelsen).

Best case: $t_j = 1$ for alle j . Samlet tid $\leq c \cdot n$.

Worst case: $t_j = j$ for alle j . Samlet tid $\leq c \cdot n^2$. (Da $\sum_{j=1}^n j = \frac{(n+1)n}{2}$).

Selectionsort

En anden simpel og naturlig sorteringsalgoritme:

S = input

S' = tom liste

Repeat:

    find mindste element x i S

    flyt x fra S til enden af S'

Selectionsort

En anden simpel og naturlig sorteringsalgoritme:

S = input

S' = tom liste

Repeat:

    find mindste element x i S

    flyt x fra S til enden af S'

Klart korrekt.

Selectionsort

En anden simpel og naturlig sorteringsalgoritme:

S = input

S' = tom liste

Repeat:

    find mindste element x i S

    flyt x fra S til enden af S'

Klart korrekt.

Køretid?

Selectionsort

En anden simpel og naturlig sorteringsalgoritme:

S = input

S' = tom liste

Repeat:

    find mindste element x i S

    flyt x fra S til enden af S'

Klart korrekt.

Køretid?

I alt n gange findes mindste element i S . Simpel metode er lineær søgning $\Rightarrow$ tid $\leq c \cdot (n + (n - 1) + (n - 2) + \dots + 1) \leq c \cdot n^2$.

Merge

Input: To sorterede rækker   2,4,5,7   1,2,3,6

Merge

Input:	To sorterede rækker	2,4,5,7	1,2,3,6
Output:	De samme elementer i een sorteret række	1,2,2,3,4,5,6,7	

Merge

Input:	To sorterede rækker	2,4,5,7	1,2,3,6
Output:	De samme elementer i een sorteret række	1,2,2,3,4,5,6,7	

Vi kan naturligvis sortere.

Merge

Input: To sorterede rækker 2,4,5,7 1,2,3,6

Output: De samme elementer i een sorteret række 1,2,2,3,4,5,6,7

Vi kan naturligvis sortere. Men hurtigere at **flette** (merge):

Repeat:

Flyt det mindste af de to forreste elementer

Merge

Input: To sorterede rækker $2,4,5,7 \quad 1,2,3,6$
Output: De samme elementer i en sorteret række $1,2,2,3,4,5,6,7$

Vi kan naturligvis sortere. Men hurtigere at **flette** (merge):

Repeat:

Flyt det mindste af de to forreste elementer

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	2	4	5	7	1	2	3	6	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	4	5	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	---	----------

(a)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	4	5	7	1	2	3	6	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(b)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	4	5	7	∞	i	j	R	1	2	3	4	5	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	---	----------

(c)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	5	7	1	2	3	6	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(c)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	7	1	2	3	6	∞	$\dots$

L	1	2	4	5	7	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(d)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(g)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$				
A	...	1	2	4	5	7	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(c)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	4	5	7	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(i)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	4	5	7	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(f)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

(h)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	$\dots$
A	...	1	2	2	3	4	5	6	7	∞	$\dots$

L	1	2	3	4	5	∞	i	j	R	1	2	3	6	∞
-----	---	---	---	---	---	----------	-----	-----	-----	---	---	---	---	----------

Merge

Input: To sorterede rækker $2,4,5,7 \quad 1,2,3,6$
Output: De samme elementer i en sorteret række $1,2,2,3,4,5,6,7$

Vi kan naturligvis sortere. Men hurtigere at **flette** (merge):

Repeat:

Flyt det mindste af de to forreste elementer

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

(a)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	5	7	1	2	3	6	...	k	

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

(c)

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	5	7	1	2	3	6	...	k	

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i						j					

A	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	...
L	1	2	4	5	7	1	2	3	6	...	k

L	2	4	5	7	∞	R	1	2	3	6	∞
i											

Merge

Som pseudo-kode, med to rækker $A[p \dots q]$ og $A[q + 1 \dots r]$:

MERGE(A, p, q, r)

$n_1 = q - p + 1$

$n_2 = r - q$

let $L[1 \dots n_1 + 1]$ and $R[1 \dots n_2 + 1]$ be new arrays

for $i = 1$ **to** n_1

$L[i] = A[p + i - 1]$

for $j = 1$ **to** n_2

$R[j] = A[q + j]$

$L[n_1 + 1] = \infty$

$R[n_2 + 1] = \infty$

$i = 1$

$j = 1$

for $k = p$ **to** r

if $L[i] \leq R[j]$

$A[k] = L[i]$

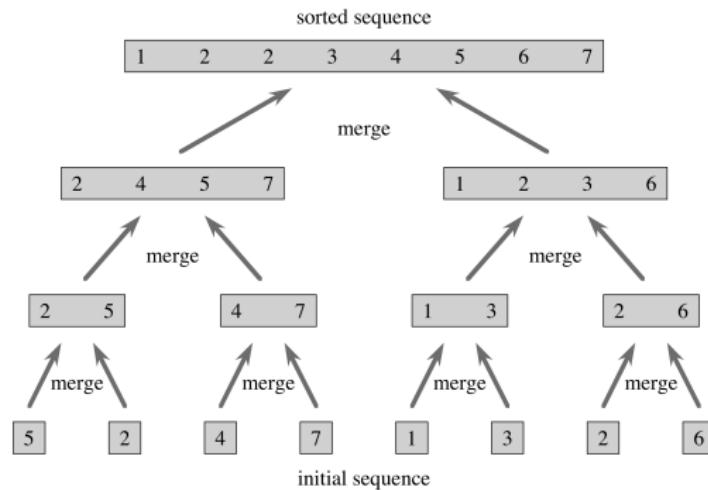
$i = i + 1$

else $A[k] = R[j]$

$j = j + 1$

Mergesort

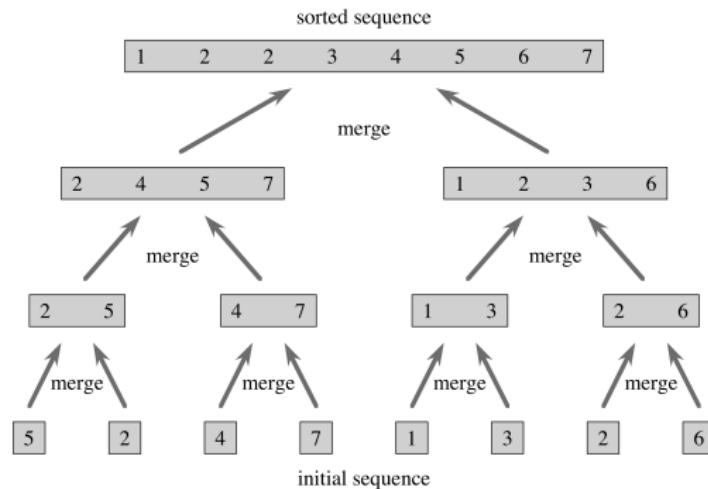
Mergesort: opbyg længere og længere sorterede dele af input ved gentagen brug af merge:

Tid:

Mergesort

Mergesort: opbyg længere og længere sorterede dele af input ved gentagen brug af merge:

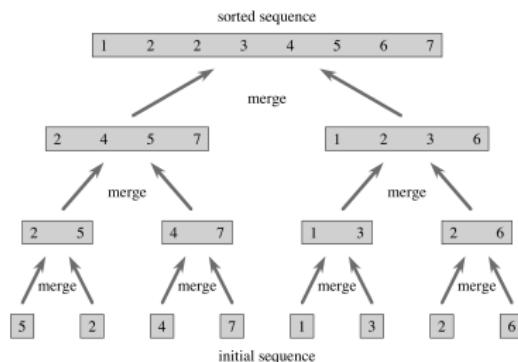
Tid: $\log_2 n$ lag, som hver koster $\leq c \cdot n$, dvs. $\leq c \cdot n \cdot \log_2 n$ i alt.

Mergesort

Som pseudo-kode, formuleret rekursivt:

MERGE-SORT(A, p, r)

```
if  $p < r$                                 // check for base case
     $q = \lfloor (p + r)/2 \rfloor$           // divide
    MERGE-SORT( $A, p, q$ )                // conquer
    MERGE-SORT( $A, q + 1, r$ )              // conquer
    MERGE( $A, p, q, r$ )                  // combine
```


Quicksort

Mergesort:

- ▶ Del input op i to dele X og Y (trivielt)
- ▶ Sorter hver del for sig (rekursion)
- ▶ Bland de to sorterede dele til een sorteret del (reelt arbejde)

Basistilfælde: $n \leq 1$

Quicksort

Mergesort:

- ▶ Del input op i to dele X og Y (trivielt)
- ▶ Sorter hver del for sig (rekursion)
- ▶ Bland de to sorterede dele til en sorteret del (reelt arbejde)

Basistilfælde: $n \leq 1$

Quicksort:

- ▶ Del input op i to dele X og Y så $X \leq Y$ (reelt arbejde)
- ▶ Sorter hver del for sig (rekursion)
- ▶ Returner X efterfulgt af Y (trivielt)

Basistilfælde: $n \leq 1$

[Hoare, 1960]

Quicksort

Som pseudo-kode:

```
QUICKSORT( $A, p, r$ )
  if  $p < r$ 
     $q = \text{PARTITION}(A, p, r)$ 
    QUICKSORT( $A, p, q - 1$ )
    QUICKSORT( $A, q + 1, r$ )
```

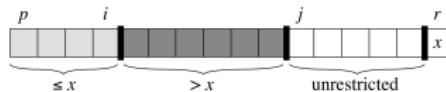
Partition

Hvordan lave partition i to dele $X \leq Y$?

Partition

Hvordan lave partition i to dele $X \leq Y$?

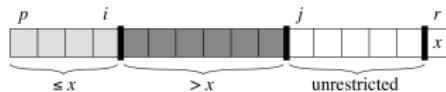
Vælg element x fra input at opdele efter (her sidste element i array-del).
Opbyg de to dele $X \leq Y$ under et gennemløb af array ud fra flg. princip:

Partition

Hvordan lave partition i to dele $X \leq Y$?

Vælg element x fra input at opdele efter (her sidste element i array-del).
Opbyg de to dele $X \leq Y$ under et gennemløb af array ud fra flg. princip:

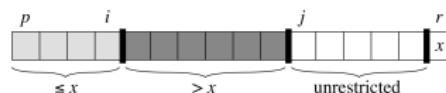

Hvordan tage et skridt under gennemløb?

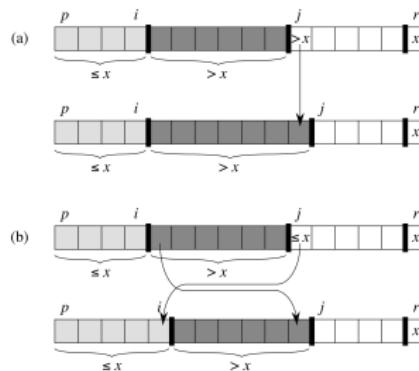
Partition

Hvordan lave partition i to dele $X \leq Y$?

Vælg element x fra input at opdele efter (her sidste element i array-del).
Opbyg de to dele $X \leq Y$ under et gennemløb af array ud fra flg. princip:

Hvordan tage et skridt under gennemløb?

Partition

Et eksempel på gennemløb:

	<i>i</i>	<i>p</i>	<i>j</i>	<i>r</i>
(a)	2	8	7	1 3 5 6 4
(b)	2	8	7	1 3 5 6 4
(c)	2	8	7	1 3 5 6 4
(d)	2	8	7	1 3 5 6 4
(e)	2	1	7	8 3 5 6 4
(f)	2	1	3	8 7 5 6 4
(g)	2	1	3	8 7 5 6 4
(h)	2	1	3	8 7 5 6 4
(i)	2	1	3	4 7 5 6 8

Partition

Et eksempel på gennemløb:

	<i>i</i>	<i>p,j</i>	<i>r</i>
(a)		2 8 7 1 3 5 6 4	
(b)		2 8 7 1 3 5 6 4	
(c)		2 8 7 1 3 5 6 4	
(d)		2 8 7 1 3 5 6 4	
(e)		2 1 7 8 3 5 6 4	
(f)		2 1 3 8 7 5 6 4	
(g)		2 1 3 8 7 5 6 4	
(h)		2 1 3 8 7 5 6 4	
(i)		2 1 3 4 7 5 6 8	

Tid:

Partition

Et eksempel på gennemløb:

	i	p, j	r
(a)	2 8 7 1 3 5 6 4		
(b)	2 8 7 1 3 5 6 4	p, i	j
(c)	2 8 7 1 3 5 6 4	p, i	j
(d)	2 8 7 1 3 5 6 4	p, i	j
(e)	2 1 7 8 3 5 6 4	p	i
(f)	2 1 3 8 7 5 6 4	p	i
(g)	2 1 3 8 7 5 6 4	p	i
(h)	2 1 3 8 7 5 6 4	p	i
(i)	2 1 3 4 7 5 6 8	p	i

Tid: $O(n)$.

Quicksort køretid

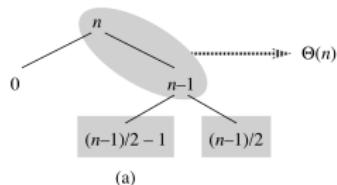
Quicksort køretid

Hænger på, hvordan partitions gennem rekursionen deler input.

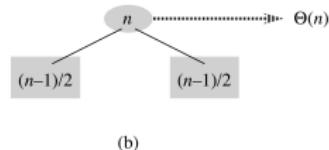
Quicksort køretid

Hænger på, hvordan partitions gennem rekursionen deler input.

To ekstremer:

(a)

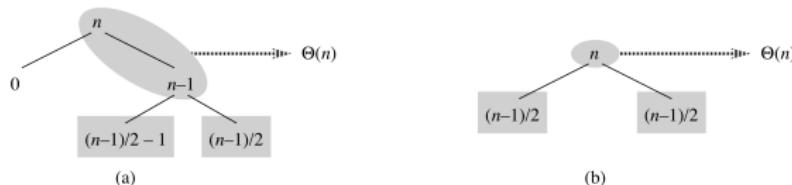

(b)

Quicksort køretid

Hænger på, hvordan partitions gennem rekursionen deler input.

To ekstremer:

- ▶ Hvis alle partitions er helt balancede: $O(n \log n)$ (samme analyse som for Mergesort).
- ▶ Hvis alle partitions er helt ubalancede:
 $O(n + (n - 1) + (n - 2) + \dots + 2 + 1) = O(n^2)$.

Man kan vise at dette er henholdsvis best case og worst case for Quicksort.

Quicksort køretid

- ▶ I praksis meget ofte tæt på best case.
- ▶ Dog er sorteret input worst case for ovenstående partition (brug ikke den i praksis).
- ▶ Mere robuste partition: vælg opdelingselement x som midterelementet, medianen af flere elementer, et tilfældigt element, eller medianen af flere tilfældigt valgte elementer.
- ▶ Quicksort er *inplace*: bruger ikke mere plads end input-array'et.
- ▶ Kode effektiv i praksis. En godt implementeret Quicksort er ofte bedste all-round sorteringsalgoritme (og valgt i mange biblioteker, f.eks. Java og C++/STL).

Heapsort

En Heap er:

Heapsort

En **Heap** er:

- ▶ et binært træ

Heapsort

En **Heap** er:

- ▶ et binært træ
- ▶ med heap-orden

Heapsort

En **Heap** er:

- ▶ et binært træ
- ▶ med heap-orden
- ▶ og heap-facon

Heapsort

En **Heap** er:

- ▶ et binært træ
- ▶ med heap-orden
- ▶ og heap-facon
- ▶ udlagt i et array

Heapsort

En **Heap** er:

- ▶ et binært træ
- ▶ med heap-orden
- ▶ og heap-facon
- ▶ udtagt i et array

(Note: "heap" bruges også om et hukommelsesområde brugt til allokering af objekter under et programs udførsel. De to anvendelser er urelaterede.)

[Williams, 1964]

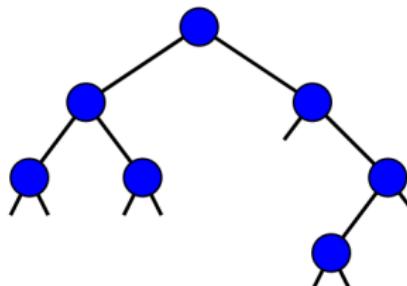
Binært træ

Et binært træ er enten

- det **tomme træ**

eller

- en **knude v** (evt. med indhold af data) samt **to undertræer** (et højre og et venstre).

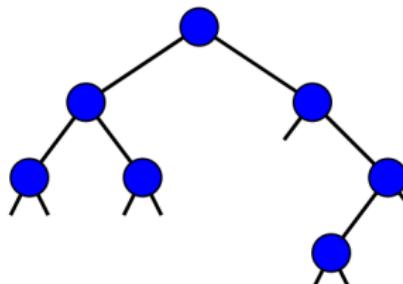
Binært træ

Et binært træ er enten

- det **tomme træ**

eller

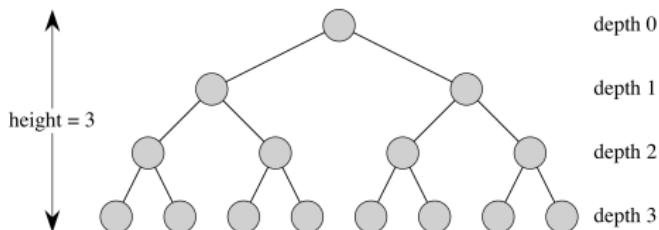
- en **knude v** (evt. med indhold af data) samt **to undertræer** (et højre og et venstre).

Knuden v kaldes også **rod** for træet. Roden af et (ikke-tomt) undertræ af v kaldes for et **barn** af v , og v kaldes dennes **forælder**. Hvis begge v 's undertræer er tomme, kaldes v et **blad**.

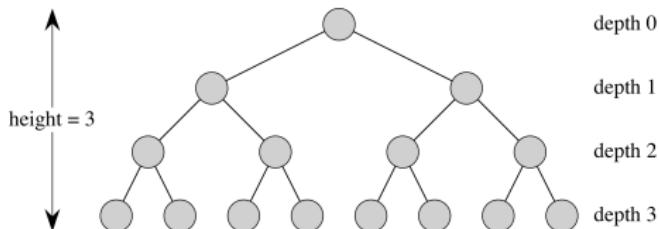
Binært træ

- ▶ Dybde af knude = antal kanter til rod
- ▶ Højde af knude = max antal kanter til blad
- ▶ Højde af træ = højde af dets rod
- ▶ Fuldt (complete) binært træ = træ med alle blade i samme dybde.

Binært træ

- ▶ Dybde af knude = antal kanter til rod
- ▶ Højde af knude = max antal kanter til blad
- ▶ Højde af træ = højde af dets rod
- ▶ Fuldt (complete) binært træ = træ med alle blade i samme dybde.

Et fuldt binært træ af højde h har

$$1 + 2 + 4 + 8 + \cdots + 2^h = \sum_{i=0}^h 2^i = 2^{h+1} - 1$$

knuder (formel A.5 side 1147), heraf 2^h blade.

Heaporden

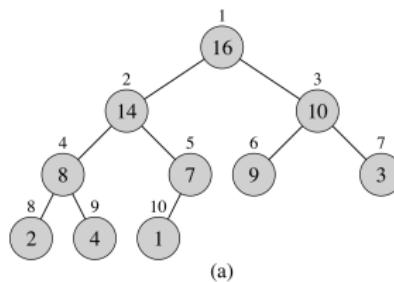
Et binært træ med nøgler i alle knuder er max-heapordnet hvis det for alle par af knuder v og u , hvor v er forældre til u , gælder

$$\text{nøgle i } v \geq \text{nøgle i } u$$

Heaporden

Et binært træ med nøgler i alle knuder er max-heapordnet hvis det for alle par af knuder v og u , hvor v er forældre til u , gælder

$$\text{nøgle i } v \geq \text{nøgle i } u$$

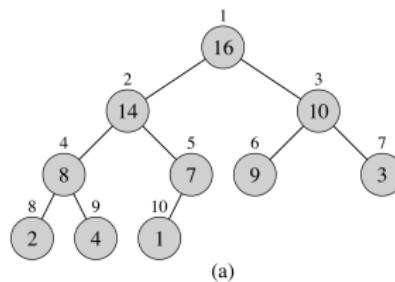

NB: dubletter er tilladt (ikke vist)

Heaporden

Et binært træ med nøgler i alle knuder er max-heapordnet hvis det for alle par af knuder v og u , hvor v er forældre til u , gælder

$$\text{nøgle i } v \geq \text{nøgle i } u$$

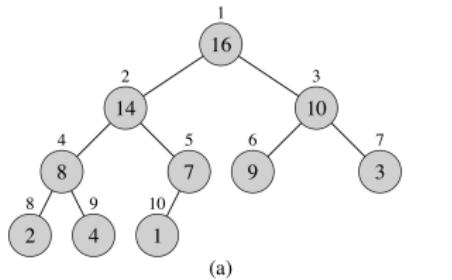
NB: dubletter er tilladt (ikke vist)

Det er min-heapordnet hvis der gælder

$$\text{nøgle i } v \leq \text{nøgle i } u$$

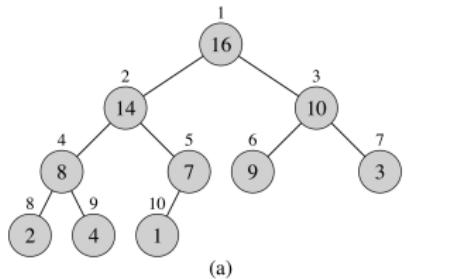
Heapfacon

Et binært træ har heapfacon hvis alle lag i træet er helt fyldte, undtagen det sidste lag, hvor alle knuder findes længst til venstre. (Specielt har et fuldt træ heapfacon).

Heapfacon

Et binært træ har heapfacon hvis alle lag i træet er helt fyldte, undtagen det sidste lag, hvor alle knuder findes længst til venstre. (Specielt har et fuldt træ heapfacon).

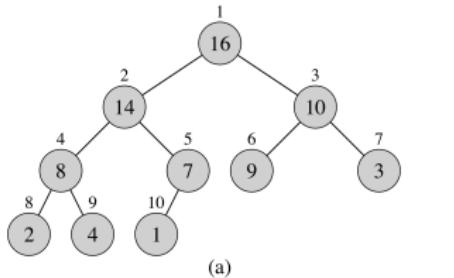

For et træ af heapfacon af højde h med n knuder:

$$n > \text{antal knuder i fuldt træ af højde } h - 1 = 2^h - 1$$

Heapfacon

Et binært træ har heapfacon hvis alle lag i træet er helt fyldte, undtagen det sidste lag, hvor alle knuder findes længst til venstre. (Specielt har et fuldt træ heapfacon).

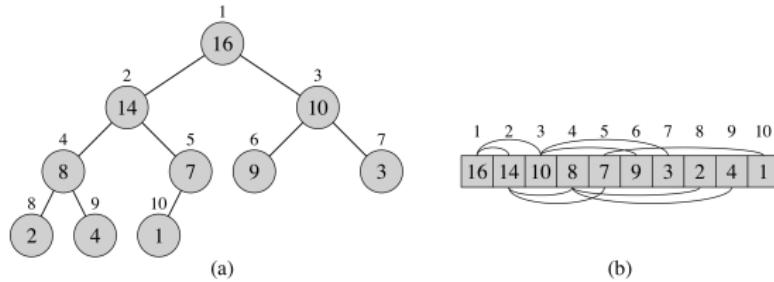
For et træ af heapfacon af højde h med n knuder:

$$n > \text{antal knuder i fuldt træ af højde } h - 1 = 2^h - 1$$

$$n > 2^h - 1 \Leftrightarrow n + 1 > 2^h \Leftrightarrow \log_2(n + 1) > h$$

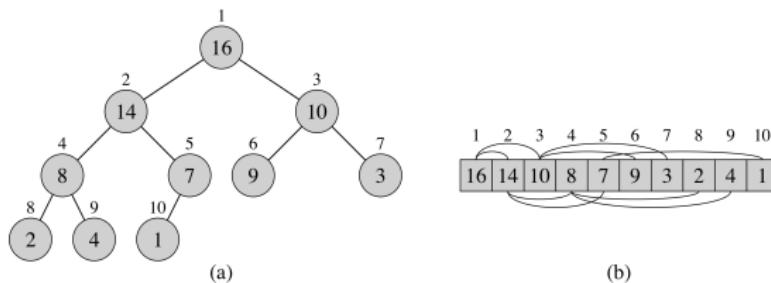
Heap udlagt i et array

Et binært træ i heapfacon kan naturligt udlægges i et array ved at tildele array-indekser til knuder ved et top-down, venstre-til-højre gennemløb af træets lag:

Heap udlagt i et array

Et binært træ i heapformat kan naturligt udlægges i et array ved at tildele array-indekser til knuder ved et top-down, venstre-til-højre gennemløb af træets lag:

Navigering mellem børn og forældre i array-versionen kan udføres ved simple beregninger: Knuden på plads i har

- ▶ Forælder på plads $\lfloor i/2 \rfloor$
- ▶ Børn på plads $2i$ og $2i + 1$

(Se figur ovenfor. Formelt bevis til eksaminatorier.)

Operationer på en heap

- ▶ MAX-HEAPIFY: Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.
- ▶ BUILD-MAX-HEAP: Lav n input elementer (uordnede) til en heap.

Max-Heapify

Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.

- ▶ Problem: knudens nøgle kan være mindre end en af sine børns nøgler.

Max-Heapify

Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.

- ▶ Problem: knudens nøgle kan være mindre end en af sine børns nøgler.
- ▶ Løsning:

Max-Heapify

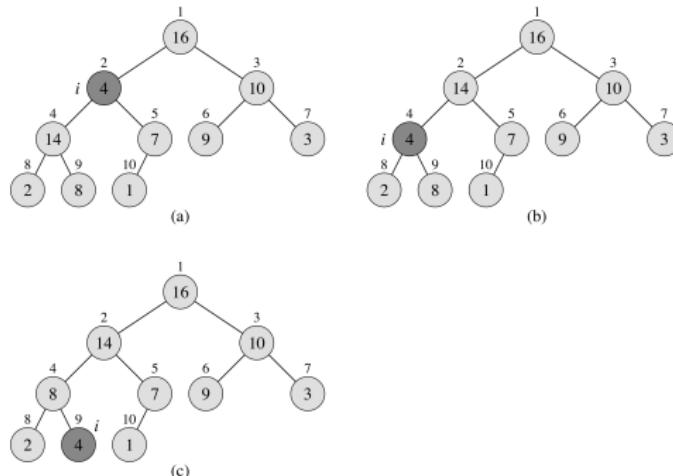
Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.

- ▶ Problem: knudens nøgle kan være mindre end en af sine børns nøgler.
- ▶ Løsning: byt nøgle med barnet med den største nøgle, kør derefter MAX-HEAPIFY på dette barn.

Max-Heapify

Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.

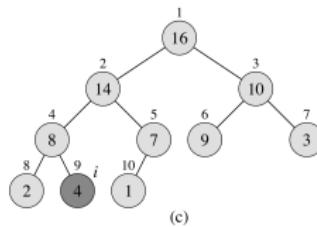
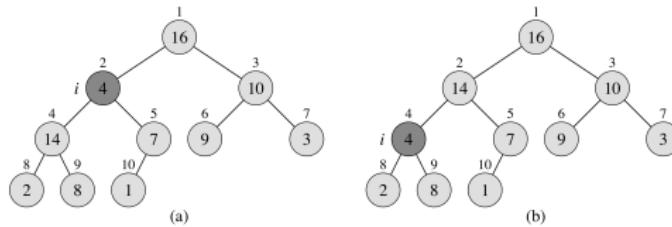
- ▶ Problem: knudens nøgle kan være mindre end en af sine børns nøgler.
- ▶ Løsning: byt nøgle med barnet med den største nøgle, kør derefter MAX-HEAPIFY på dette barn.

Max-Heapify

Givet en knude med to undertræer, som hver især overholder heap-orden, få hele knudens træ til at overholde heap-orden.

- ▶ Problem: knudens nøgle kan være mindre end en af sine børns nøgler.
  - ▶ Løsning: byt nøgle med barnet med den største nøgle, kør derefter MAX-HEAPIFY på dette barn.

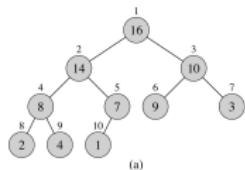

Tid: $O(\text{højde af knude})$.

Max-Heapify

Som pseudo-kode (med indarbejdet check for at man ikke kigger "for langt" i arrayet, dvs. længere end plads n):

```
MAX-HEAPIFY( $A, i, n$ )
     $l = \text{LEFT}(i)$ 
     $r = \text{RIGHT}(i)$ 
    if  $l \leq n$  and  $A[l] > A[i]$ 
         $largest = l$ 
    else  $largest = i$ 
    if  $r \leq n$  and  $A[r] > A[largest]$ 
         $largest = r$ 
    if  $largest \neq i$ 
        exchange  $A[i]$  with  $A[largest]$ 
    MAX-HEAPIFY( $A, largest, n$ )
```


Build-Heap

Lav n input elementer (uordnede) til en heap.

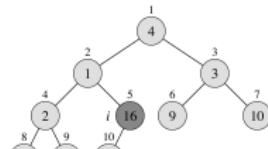
- ▶ Ide: arranger elementerne i heap-facon, bring derefter træet i heap-orden nedefra og op.
- ▶ Observation: et træ af størrelse n overholder altid heaporder.

Build-Heap

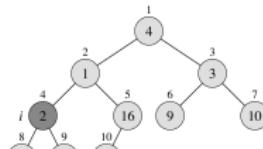
Lav n input elementer (uordnede) til en heap.

- Ide: arranger elementerne i heap-facon, bring derefter træet i heap-orden nedefra og op.
- Observation: et træ af størrelse n overholder altid heaporder.

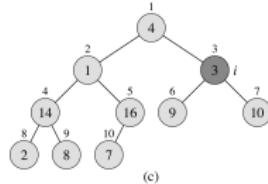
$A [4 | 1 | 3 | 2 | 16 | 9 | 10 | 14 | 8 | 7]$

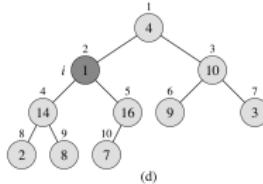
(a)

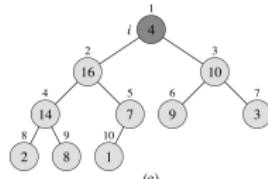
(b)

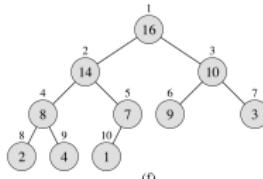
(c)

(d)

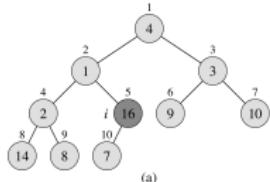
(e)

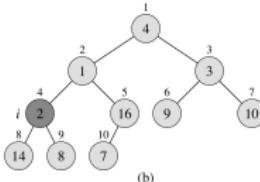
(f)

Build-Heap

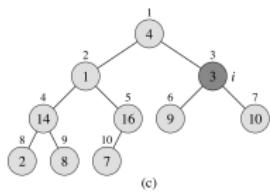
$A [4 | 1 | 3 | 2 | 16 | 9 | 10 | 14 | 8 | 7]$

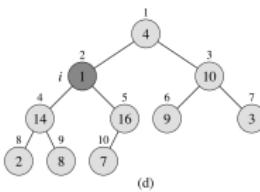
(a)

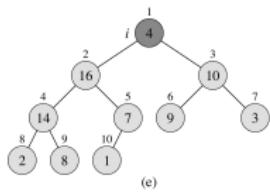
(b)

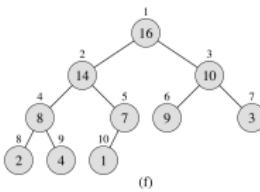
(c)

(d)

(e)

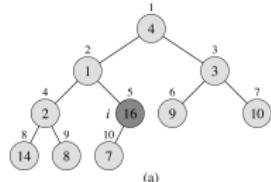

(f)

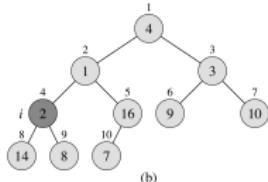
Tid:

Build-Heap

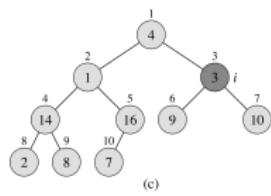
$A [4 | 1 | 3 | 2 | 16 | 9 | 10 | 14 | 8 | 7]$

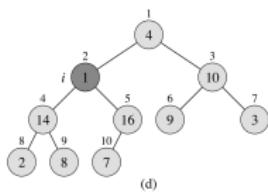
(a)

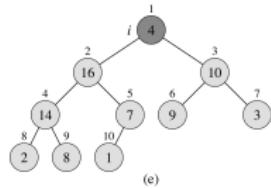
(b)

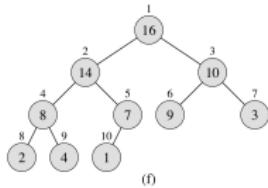
(c)

(d)

(e)

(f)

Tid: $O(n \log_2 n)$ klart. Bedre analyse giver $O(n)$.

Build-Heap

Som pseudo-kode:

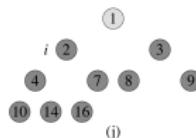
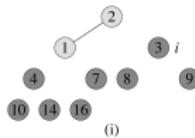
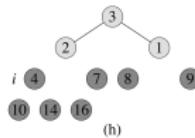
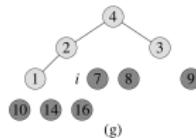
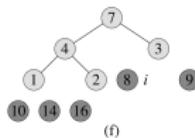
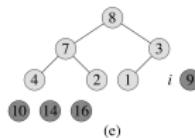
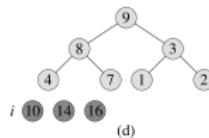
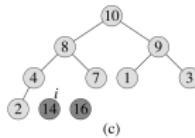
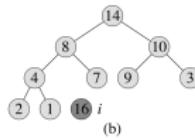
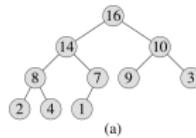
```
BUILD-MAX-HEAP( $A, n$ )
for  $i = \lfloor n/2 \rfloor$  downto 1
    MAX-HEAPIFY( $A, i, n$ )
```

Heapsort

Byg en heap. Gentag: fjern rod (største element i heap), sæt sidste element op som rod, kald MAX-HEAPIFY.

Heapsort

Byg en heap. Gentag: fjern rod (største element i heap), sæt sidste element op som rod, kald MAX-HEAPIFY.

A	[1 2 3 4 7 8 9 10 14 16]
---	--

(k)

Heapsort

Som pseudo-kode:

```
HEAPSORT( $A, n$ )
    BUILD-MAX-HEAP( $A, n$ )
    for  $i = n$  downto 2
        exchange  $A[1]$  with  $A[i]$ 
        MAX-HEAPIFY( $A, 1, i - 1$ )
```

Heapsort

Som pseudo-kode:

```
HEAPSORT( $A, n$ )
    BUILD-MAX-HEAP( $A, n$ )
    for  $i = n$  downto 2
        exchange  $A[1]$  with  $A[i]$ 
        MAX-HEAPIFY( $A, 1, i - 1$ )
```

Tid: $O(n) + O(n \log n) = O(n \log n)$

Tre $n \log n$ sorteringsalgoritmer

	Worstcase	Inplace
QuickSort		✓
MergeSort	✓	
HeapSort	✓	✓

Heapsort kører dog langsommere end Mergesort og Quicksort pga. ineffektiv brug af hukommelse (random access).

Introsort [Musser, 1997]: brug Quicksort, men skift under rekursionen til heapsort hvis rekursionen bliver for dyb. Dette giver en inplace, worst case $O(n \log n)$ algoritme, med god køretid i praksis (dette er sorteringsalgoritmen i standardbiblioteket STL for C++).